कृतोपवासस्तन्मध्ये भास्करं पूजयेन्नरः। व्रते समाप्ते दातव्यास्तुरगा ब्राह्मणाय तु। प्राप्यात्रमेधस्य फलं यथावल्लोकानवाप्याथ पुरन्दरस्य। उपोषय राजन्! सुचिरस्य कालं सायुज्यमायाति दिवाकरस्य"।

तृप्तिप्राप्तिस्तृतीयाव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे "तृतीया श्रावणे कृष्णा या च श्रवणसंयुता"। श्रावणोऽत्र पौर्णमास्यन्तोमासो ग्राह्यः अतःश्रवणलक्षणतृतीयायाः श्रवणयुक्तत्वं न दुर्घटम्। "तस्यां संपूज्य गोविन्दं तृप्तिमप्राप्नुयात्"।

तेजःसंक्रान्तिव्रतं स्कन्दपु० "अथान्यां सम्प्रवक्ष्यामि तेजःसंक्रान्तिमुत्तमाम्। संक्रान्तिवासरं प्राप्य स्नानं कृत्वा विचक्षणः। शालितण्डुलसंयुक्तं कारणं कारयेच्छुभम्। तन्मध्ये दीपकं स्थाप्य प्रज्वलन्तं स्वतेजसा। तन्मुखे मोदकं स्थाप्य ब्राह्मणाय निवेदयेत्। अर्घ्यं च पूर्ववत् कार्यमेकभक्तन्तु पूर्ववत्। संवत्सरे तु संपूर्णे कुर्यादुद्यापनं बुधः" इत्यादि।

त्र्यादशद्रव्यतमप्रतीव्रतं भविष्योत्तरे "भानोर्दिने सिते पक्षे व्यतीते चोत्तरायणे। सर्वोद्भिभिस्त्रिसंयुक्तान् सह माषसुद्गैर्गोधूममांसमधुमैथुनकांस्यपात्रैः। अभ्यञ्जनाञ्जनतिलातलचूर्णितानि सप्तोद्वृतो परिहरेदहनीष्टसिद्ध्यै। देवान् पितॄन् मुनिगणान् सजलाञ्जलीभिः सन्तर्प्य पूज्य गगनाङ्गनहस्तदीपम्। कृत्वानले तिलयवान् बहुशोऽष्टताक्तान् भूमौ स्वपेत् हृदि निधाय दिनेशबिम्बम्। यानि त्रयोदशदिनैरिह वर्जितानि द्रव्याणि तानि परिहृत्य दिने च पञ्चाम्। संप्राप्य शुद्धचक्रानिह वर्षमेवं प्राप्नोति भारत! पुमान् मनसेप्सितानि"।

त्रिगतिसप्तमीव्रतं भविष्यपु० "सप्तम्यां शुक्लपक्षे तु फाल्गुन्यां वा व्रजेन्नरः। जपेद्ध्रुवेति नाम भक्त्या पुनः पुनः। देवार्चनं वाष्टव्रतं कृत्वैवं तु जपेच्छुचिः। स्नातः प्रस्थानकाले तु उत्थाने स्वस्थिते सुते। पाशहस्तान्! पतितांश्चैव तथैवान्यावसायिनः। नाशापयेत् तथा भानुमर्चयेच्छ्रद्धयान्वितः। दद्यात्तोयारयेद्भानोर्मनसा ध्यानतत्परः। हंस हंस कृपाचो! त्वं जगतीनां गतिर्भव। संसारार्णवमग्नानां त्राता भव दिवाकर। एक प्रसादोपवासं कृत्वा नियतमानसः। पूर्वाह्णे एव वान्येद्युः सकृत् प्राप्यार्जुनीयकम्" आर्जुनीयकं, गोपकल्पद्रुमम्

त्रिविक्रमतृतीयाव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे "शुक्लपक्षे तृतीयायां सोपवासो जितेन्द्रियः। मण्डलत्रितयं कुर्याद् वर्णकेन पृथक् पृथक्। मण्डलं दक्षिणे भागे श्वेतं कुर्यात् ततो नरः। रक्तं मध्ये रवेः कुर्यात् तादृक्श्वेतं ध्रुवस्य तु। विष्णोः पदत्रयं तेषु पूज्यं स्यात् मण्डलेन तु। भूमौ तु प्रथमं पादं द्वितीयं स्वर्गमण्डले। तृतीये तु ध्रुवे देवे पूजयेत् प्रयतः शुचिः"।

व्रतान्तरं विष्णुधर्मोत्तरे "हितीयस्तु प्रवक्ष्यामि शृणु! त्रैविक्रमं व्रतम्। भूमिस्तु प्रथमः पादः अन्तरिक्षं तथा परः। तृतीयो दिवि विज्ञेया देवदेवस्य चक्रिणः। भुवः पतिः स्मृता वह्निरन्तरिक्षस्य चानलः। दिवां पतिस्तथा सूर्यस्तस्य विष्णोः पदत्रयम्। ज्येष्ठे शुक्लतृतीयायां सोपवासो जितेन्द्रियः। कल्ये कूपजले स्नातो वह्निं संपूजयेन्नरः। एतत् संवत्सरं कृत्वा नरस्त्रैविक्रमं व्रतम्। सर्वकामसमृद्धस्य यज्ञस्य फलमश्नुते"।

व्रतान्तरं विष्णुधर्मोत्तरे "वक्ष्यामि ते महाभाग! तव त्रैविक्रमव्रतम्। तृतीय स्त्रपशार्दूल! तन्मे निगदतः शृणु!। ज्येष्ठे शुक्लतृतीयायां नरः सम्यगुपोषितः। भुवः सम्मार्जनं कुर्याद् धूपाद्याभ्यां तु लेपनैः। दीपैः रत्नैश्च विविधैर्दद्याद् विप्रेषु दक्षिणाम्। बीजपूर्णानि पात्राणि सद्भिरण्यानि भक्तितः। पूजैवमन्तरिक्षस्य माघाषाढ़े विधीयते। दक्षिणा तत्र दातव्या तथा वासोयुगं द्विजे। दिवः पूजा च कर्त्तव्या श्रावणे प्राग्वदेव तु। छत्रस्योपानहं युग्मं दक्षिणा तत्र दापयेत्। एवं माघत्रयेणेह पारणं प्रथमं भवेत्। माघत्रयेण चान्येन ततो माघत्रये पुनः। ततो माघत्रये चान्यत्रयमन्यच्च चान्यथा। विष्णोर्विक्रमं धर्मस्य पारणानां चतुष्टयम्" इत्यादि।

त्रिविक्रमत्रिरात्रव्रतव्रतं विष्णुरहस्ये "यत्त्रिरात्रव्रतं कुर्यात् सन्तुष्ट्या जनार्दनम्। कुलानां शतमादाय स याति भवनं हरेः। नवम्यादिदिने पक्षे नरोमार्गशिरस्य च। प्रारभेत त्रिरात्राणां व्रतं तु विधिवत् व्रती। श्रद्धावानो जितक्रोधो नित्यस्नायी क्षमान्वितः। अभ्यर्चयेत् सदा विष्णुं कर्मणा मनसा गिरा। अष्टोत्तरसहस्रन्तु व्रतं वासुदिनं जपेत्। अष्टम्यामेकभक्ताशी दिनत्रयमुपावसेत्। एकादश्यां शुचिः स्नातो वासुदेवार्चने रतः। द्वादश्यां पूजयेद्देवं गन्धमाल्यविलेपनैः। नैवेद्यधूपदीपाद्यैर्गीतनृत्यैश्च केशवम्। अनेन विधिना कृत्वा त्रिरात्राणां व्रतं नरः। निर्वापयेत् ततो भक्त्या विप्रेषु वि